

Notat

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST-001-05084
Ref. MOMWE/LAFOC
Den 1. august 2011

Afrapportering fra den 5. partskonference for Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke for visse farlige kemikalier og pesticider i forbindelse med international handel. Geneve den 20. – 24. juni 2011.

Baggrund

Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke for visse farlige kemikalier og pesticider i forbindelse med international handel har til formål at beskytte miljø og sundhed. Der er især fokus på u-landene, som ofte mangler viden om risici ved anvendelse af kemikalier og pesticider, og som har problemer med at hindre import af uønskede stoffer.

Kernen i konventionen er en proces for forudgående samtykke inden eksport. Processen omfatter en række stoffer, som er forbudt eller strengt reguleret i mindst 2 ud af de 6 geografiske regioner, som konventionen opererer med. Stofferne er opført på konventionens bilag III og må kun eksporteres, hvis der forudgående er givet samtykke fra importlandet. Desuden skal eksporterende lande orientere importlande om eksport af stoffer, som de selv har reguleret, ved såkaldte eksportnotifikationer, som importlande skal kvittere for.

For øvrig baggrundsinformation henvises til orienteringsnotat af 6. juni 2011, som blev oversendt til Miljø- og Planlægningsudvalget forud for konferencen, MPU alm. del Bilag 649.

Centrale emner på den 5. partskonference

De vigtigste emner på konferencen var optagelse af yderligere stoffer; implementering af konventionen, herunder teknisk assistance til bedre implementering af konventionen i u-lande; styrkelse af synergier med Baselkonventionen om grænseoverskridende transport af farligt affald og Stockholmkonventionen om svært nedbrydelige organiske miljøgifte (POP-stoffer) samt etablering af en overholdelsesmekanisme.

Resultater af konferencen

Optagelse af stoffer på konventionens bilag III

Det lykkedes at få optaget 3 af de 4 stoffer, som konventionens tekniske komité havde indstillet til optagelse på konventionens bilag III; pesticiderne endosulfan, alachlor og aldicarb. Optagelsen af endosulfan, som ikke lykkedes i 2008, blev hjulpet godt på vej af stoffets optagelse under Stockholmkonventionen om POP-stoffer på partsmødet i april 2011.

Det lykkedes ikke at få optaget krysotilasbest (hvid asbest), hvis optagelse på samme måde som under de to seneste partskonferencer blev blokeret af lande med særlige politiske og kommercielle interesser i stoffet. Det resulterede i omfattende diskussioner, da det er imod konventionens ånd at blokere for optagelse af stoffer, der opfylder kriterierne for optagelse og er indstillet af den tekniske komité. I lyset af, at krysotilasbest ikke blev optaget, afgav EU og en række andre parter til konventionen en erklæring om at ville bruge procedurene i konventionen også for krysotilasbest, så eksport er betinget af importlandets udtrykkelige samtykke.

Forbedring af implementering af konventionen

En række lande, især i Afrika og i Asien, har ikke eller kun delvis meddelt, om de vil acceptere import af stoffer på bilag III. Det er problematisk, da deres beskyttelse mod eksport så falder bort efter 18 måneder. Det har også vist sig vanskeligt for især u-lande at indsende fyldestgørende anmeldelser om nationalt regulerede stoffer, hvilket forhindrer, at anmeldelserne kan bruges til proceduren for optagelse af yderligere stoffer. En aktiv indsats under konventionen har øget antallet af importbeslutninger og omfanget af indsendt information om regulerede stoffer, men der er stadig mange lande, især i Afrika og Asien, som har problemer, især hvad angår industrielt anvendte kemikalier. Et andet problem, som EU har oplevet, er vanskeligheder med at få svar på eksportnotifikationer. Der er mangel på viden om omfang og konsekvenser af de nævnte problemer. Derfor foreslog EU, på foranledning af Danmark, at det skulle undersøges, hvordan der kan opnås mere og bedre information om den eksport, der finder sted med bilag III stoffer, og hvordan systemet med eksportnotifikationer fungerer, så det bliver muligt bedre at vurdere, om konventionen virker efter hensigten. Partskonferencen besluttede, at sekretariatet skal overveje, hvordan denne viden kan tilvejebringes, og rapportere til den næste partskonference.

Der var fremlagt et forslag til en strategi for teknisk assistance for bedre implementering af konventionen hvad angår industrielt anvendte kemikalier. Der var dog ønske om at prioritere anderledes, og der blev vedtaget en beslutning om teknisk assistance, som prioriterer støtte til u-landes forslag til optagelse af farlige pesticidblandinger under konventionen og notifikationer om nationalt regulerede stoffer, og først i anden række støtter en styrkelse af kapacitet for håndtering af industrielle kemikalier.

Synergier – fremme af samarbejde og koordination mellem Stockholm-, Rotterdam- og Baselkonventionen

Der er siden maj 2005 foregået en proces for bedre samarbejde og koordination, som involverer Rotterdamkonventionen, Stockholmkonventionen om POP-stoffer og Baselkonventionen om handel med farligt affald. Udnyttelse af synergier mellem relaterede konventioner indgår også mere generelt i FN's arbejde i relation til forbedring af den internationale miljøforvaltning, som er et af temaerne for den kommende Rio+20 konference i 2012. På særlige partskonferencer for de tre konventioner i 2010, som i praksis var fælles, blev det vedtaget at øge samarbejde og koordinationen, blandt andet i konventionernes administration, kapacitetsopbygning i u-lande, arbejdsprogram og budget. Stockholmkonventionen vedtog på sin partskonference i april en pakke af beslutninger, som for at kunne blive gennemført skulle vedtages af de to øvrige konventioner. Det lykkedes på Rotterdamkonventionens partskonference at nå til enighed om at vedtage pakken uændret, således at der nu kun udestår en tilsvarende beslutning på Baselkonventionens partskonference.

Overholdelsesmekanisme for konventionen

Forhandlinger om overholdelsesmekanismer under såvel Stockholmkonventionen som Rotterdamkonventionen har været fastlåst de seneste år. Situationen kompliceres af, at FN's miljøprogram (UNEP) har lanceret en global proces om finansiering af tiltag i u-lande på kemikalie- og affaldsområdet, som har givet visse lande store forhåbninger om en ny finansiel fond til implementering af Stockholm-, Basel- og Rotterdamkonventionerne. Processen blev lanceret i 2009, i lyset af u-landenes modvillighed overfor at påtage sig yderligere forpligtelser uden flere midler til

implementering. Processen løber frem til 2013, og nogle u-lande afviser at acceptere etablering af overholdelsesmekanismer, før der foreligger et tilfredsstillende resultat af processen. I lyset heraf forventede Danmark og EU ikke, at der ville være vilje til egentlige forhandlinger på denne partskonference. Det viste der sig alligevel at være, og der blev nedsat en forhandlingsgruppe med Danmark og Nigeria som forhandlingsledere. Det lykkedes at løse udestående spørgsmål på to områder, idet der blev opnået enighed om, at en part skal kunne starte en undersøgelse om manglende overholdelse i forhold til en anden part, og også om, hvilke tiltag, der skal kunne tages i anvendelse overfor parter, som ikke overholder konventionen. Man kunne dog ikke blive enige om afstemningsregler, anvendelse af information eller hvorvidt også konventionens sekretariat skal kunne starte en undersøgelse om manglende overholdelse. Det blev besluttet, at forhandlingerne skal fortsætte på den næste partskonference, på basis af den tekst, der blev resultatet af forhandlingerne.